

Naročnina mesečno
25 Din, za izozem-
stvo 40 Din - no-
deljska izdaja co-
letno 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan (v tujini), razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Borba katoličanov z reakcijo

Odkar je vlada Lerrouxa premagala socialistično oziroma anarhistično revolucijo, se je splošno pričakovalo, da bo vzel poslednje vajeti krepko v roke in da v špansko politiko ne bo prišla samo odločnost, ampak tudi enotna smer. To upanje je tembolj utemeljeno, ker igra danes v Španiji prvo vlogo voditelj katoličanov Gil Robles, ki je brez dvoma politični talent, kakršnega Španija že deset in desetletja ni imela. Ker je v imenu politično organiziranih članov katoliške akcije priznal republiko, bi mu bila naloga temeljitega pogona državnega življenja v pozitivno smer tem lažja. Toda v resnici gre do stvari drugo pot.

Voditelj katoliške ljudske akcije (Accion Popular) je po poltačivni socialistične revolucije zahteval pospešen ritem v reševanju državnih vprašanj, med katerimi stoji v prvi vrsti agrarna reforma. V to svrhu bi bilo treba popolnoma prenosovati kabinet, da bi imel enotno smer in akcijsko moč. Toda kakor hitro je bilo to vprašanje postavljeno, je zopet samo povzročilo spor za porazdelitev mest med sedanjo vladno koalicijo. Po večmesečni krizi je vlada ostala več ali manj stara in ni se našla prava rešitev za nobeno poredno vprašanje, ampak so se nasprotje še različni pogledi na ta vprašanja med vladno večino povečali. Opozicija pa je, razume se, pridno na delu, da bi se ta nasprotja še povečala. Katera je ta opozicija?

Čeprav se skušajo starorepublikanci ministrskega predsednika Lerrouxa čimbolj prilagoditi reformnemu programu katoličanov in so celo sprejeli njihovo zahtevo po prijateljskem konkordatu s sveto stolico, so kot stari liberalci vendarle katoličani preveč tuji, da bi šli s potrebnim navdušenjem v boj za njegove politične in socialne zahteve. Kar se tiče opozicije, socialisti bojkotirajo parlament in ostale levčarske opozicijske skupine so preslabe, da bi mogle pomeniti resno nevarnost za program in prizadevanje katoliške ljudske stranke. Pač pa ji delajo danes največje težave monarhisti, ki so svojnčas pri parlamentarnih volitvah skupno z njo nastopili pod imenom »Združenja desničarskih strank ali »Cedac«. To je bila zveza ali pravzaprav mešanica politično, gospodarsko in socialno najrazličnejše usmerjenih skupin. Danes, ko se je katoliška ljudska stranka pod vodstvom Gil Roblesa postavila na republiški program, je Cedac seveda izgubila svoj smisel. Zato se pa tudi brezno med Gil Roblesovo stranko in monarhisti čedalje bolj veča in tega nasprotja seveda ne more premostiti tudi ne katoliško versko prepričanje monarhistov. Gil Roblesova katoliška ljudska stranka se imenuje tudi »ljudska agrarna stranka«, zato da se loči od »republicanske agrarne stranke«, ki se istotako nahaja v vladni koaliciji in se glede na kmetijsko vprašanje strinja z monarhisti, ker so v tej republiški agrarni stranki zastopani po večini veliki in srednji posestniki. Vidimo torej, da se dve skupini, ki podpirata vlado Lerrouxa, postavljata v nasprotje z najmočnejšo vladno stranko, to je z Gil Roblesovimi katoličani, da torej opozicije ne tvori levičarji, ampak da ima svoj izvor v naročju vladne večine same.

Glavno vprašanje Španije je zemljiško vprašanje, ki se vedno, kakor v prvih dneh nove republike, čaka svoje rešitve. Vendar so prejšnje vlade storile v tem vprašanju marsikaj, kar kaže v smer rešitve in česar ni mogoče več prekriti. Tako na primer so v prvih letih republike v provinci Estremaduri razdelili med več desetstotno kmetijskim delavcem posestva, ki jih veleposestniki niso obdelovali, pač pa pridejo prav stradalajočemu kmetkemu proletariatu. Teh kmetijskih delavcev seveda ni več mogoče spoditi z nakazane grude, kakor bi to radi veleposestniki. Pač pa gre za to, da bi se zato imenujejo »yunteros«; rento, ki jo je dozdaj veleposestnik iz te zemlje dobival, pa bi plačevala država sama. Koncem lanskega leta je parlament tozadeven zakon sprejel, toda kmetijski minister Jimenez Fernandez, ki pripada katoliški ljudski stranki, je moral prestati najhujše borbe, da je uveljavil zakon o yunterosih, ki je seveda samo del splošne agrarne reforme, katera še čaka v Španiji rešitve. Dasi je minister apeliral na socialno vest veleposestnikov, kojih egoizem je kriv, da se ohranja revolucionarni duh, in dasi se je skliceval na okrožnice papežev ter na prizadevanje vseh krščanskih sociologov, da se ustvari mali posestniški stan, so tako monarhistični kakor takozvani republiški agrarci ostali gluhi. Zakon o yunterosih so tako dolgo z vsemi sredstvi zavlačevali, da je bil čas za posvet zamujen. In ko je bil zakon vendarle sprejet, je nek monarhistični poslanec izjavil: »Sovjetska zveza ali križ, oboje je eno in isto, ako nisem več gospodar na svoji zemlji...« Monarhistični »El Siglo Futuro« je pisal, da Jezus ničesar ne govori o potrebi malega kmečkemu stanu in o socialnem problemu »sploh«, ampak da priporoča samo usmiljenje... Monarhisti so razlašali, da je katoliški kmetijski minister revolucionar in anarhist. Bivši monarhistični minister Goicoechea je na nekem shodu imenoval socialno politiko katoliške stranke naravnost socialistično. To je za politiko Gil Roblesa tembolj neprijetno, ker je itak moral premagati velike težave, da je svoj krščansko-socialni program uveljavil proti odporu vseh bolj imovitih ljudi, ki so se katoliški ljudski akciji pridružili.

Aprila meseca se vršijo po Španiji izbirne volitve, ki so jako velikega političnega pomena. Monarhisti bi iz teh volitev radi napravili nekaj plebiscit, pri katerem naj bi prišlo do izraza, ali je špansko ljudstvo sploh še za republiko. Katoliška ljudska stranka pa je odločno proti temu, ker neče, da bi se državni organizem zopet do dna pretresel s takim vpraša-

Zadnji odmev kljukastega upora v Avstriji

Dr. Rintelen na dosmrtno ječo

Bivšemu štajerskemu glavarju so dokazali veleizdajo

Dunaj, 14. marca. b. Danes je bil zadnji dan razprave proti dr. Antonu Rintelenu. Tudi današnja razprava je bila za obtožena usodna, ker je priča Riboldi spontano na neki sliki, ki je stara 10 let in amaterska, spoznal na prvi pogled znane narodno-socialističnega agitatorja dr. Weidenhammerja, ki se je skrival za imenom Williams. Bivši sluga pri avstrijskem poslanstvu v Rimu je izjavil, da je to oni človek, ki je velikokrat obiskal v Rimu dr. Rintelena, samo da je imel tedaj brke. Dalje je zelo znatljivo, da je Riboldi spoznal Weidenhammerja tudi na neki sliki, za časa pomorske vojnje, in sicer med 5 osebami. Dokazilno postopanje je bilo s tem končano in besedo je dobil državni pravdnik dr. Tuppy. V uvodu svojega govora je dr. Tuppy dejal, da po končani razpravi v celoti ostane pri svojih obtožbah, ki bi jih celo moral v številnih točkah razširiti, tega pa ne bo storil. Krivda dr. Rintelena je dokazana, čeprav je njegova obramba spravila pred sodišče kot priče skoraj vso Štajersko. Te priče naj bi dokazale, da ni vse čista resnica, kar obsega obtožnica, zlasti glede znane obtožnice dr. Rintelena. Tako obramba bi imela smisel samo tedaj, če bi bil obtoženi navadni vaški poglavar. Toda dr. Anton Rintelen je vseučiliški profesor, 20 let je bil deželni glavar Štajerske in torej dve desetletji v prvih političnih vrstah. Nekajkrat je bil minister in končno poslanik te države v Rimu. Njega torej pozna vsa Avstrija.

Današnji dr. Rintelen, ki sedi pred sodiščem, je samo senca onega Rintelena, ki je z globoko demonijo na izrazito ženijski podlagi razvijal svojo znano energijo in voljo v tej državi. Ustvaril pa je samo težkoče in neprijetnosti sebi in drugim ter užival v tem, kar je to prišlo njegovi demonijski prirodi. Kjerkoli se je pojavil, je ustvarjal nemir, ker miru ni mogel prenašati. Obtožence je izrazilo egoizem in je intriniral proti vsakomur, ki je nasprotoval njegovi volji. Imel je veliko so-

vražnikov, imel pa je tudi veliko prijateljev. Resničnih prijateljev pa ni imel, kajti oni, ki jih je imenoval svoje prijatelje, so bili samo slepo orodje v njegovih rokah. Dr. Rintelen ni mogel živeti brez intrig. To je bilo v njegovi krvi in jasno je,

da sta morala njegovo obnašanje in njegov značaj zbuditi nezaupanje. Kako veliko je bilo nezaupanje proti njemu je najbolje dokazal slučaj pokojnega avstrijskega zveznega kanclerja dr. Dollfusa z dne 25. julija lanskega leta, katerega žrtve je dr. Dollfuss tudi postal.

Nato je sledil govor Rintelenovega branilca, ki je skušal ovreči ves dokazni postopek državnega tožilca. Po govoru branilca, ki je zahteval oprostilo obdobje za dr. Rintelena, se je ponovno dvignil tožilec in odgovarjal branilcu. Branilec je smatral zopet za potrebno, da odgovarja tožilecu, nakar je bil dvoboj med njima končan. Nato je predsednik vojaškega sodišča vprašal dr. Rintelena če ima kaj povedati. Dr. Rintelen je rekel, da je nedolžen, da pa se zaveda, da stoji pred izjemnim sodiščem. Nato se je vojaško sodišče umaknilo in se zelo dolgo posvetovalo. Šele ob tridesetih pet se je vojaški senat vrnil v dvorano in je predsednik prečital obdobje, s katero se dr. Rintelen obsoja na dosmrtno ječo. Obdobje se naslanja na § 58 kaz. zakonika in se zato dr. Rintelen po § 59 obsoja zaradi veleizdaje.

Nato je predsednik sodišča vprašal dr. Rintelena če ima kaj izjaviti. Dr. Rintelen je mirno izjavil: Jaz sem nedolžen, vse kar sem delal, sem storil le zato, da bi pomagal svojem ljudstvu iz težkega položaja. Zdelo se mi je, da je to mogoče le v zvezi z Nemčijo. To je bila tudi velika misel blagopojnega kanclerja dr. Seipla.

Dunaj, 14. marca. b. Narodni socialisti so snoči in ponoči trosili po vseh dunajskih okrajih letake, v katerih ostro napadajo avstrijsko vlado in sodišče ter trdijo, da je ves proces proti dr. Rintelenu insceniran zato, da se onemogoči velikemu patriotu in poborniku za priključek Avstrije k Nemčiji njegovo delovanje. S tem so narodni socialisti zelo poslabšali položaj dr. Rintelena, ker sta hotela tako sam dr. Rintelen kakor tudi njegov zagovornik sodišče dokazati, da obtožence ni imel prav nobenih zvez z narodnimi socialisti.

Dunaj, 14. marca. c. Avstrijska vlada je danes podaljšala za tri mesece prepoved uvoza vsega nemškega časopisa v Avstrijo. Prepoved bo potekla šele 15. junija t. l.

Nemčija zopet išče Anglijo

Po udarcu v vodo...

Hitler prosi Simona, naj hitro pride - Baltik nagaja

London, 14. marca. c. Napetost med Londonom in Berlinom se sedaj približuje svojemu končnemu razpletu. Danes je nemški zunanji minister von Neurath povabil v Berlinu k sebi angleškega veleposlanika sira Erica Phippsa in mu sporočil, da bi bila nemška vlada vesela, če bi sir John Simon kmalu prispel v Pariz. Sir Eric Phipps je to takoj sporočil v London, kjer je bilo danes ponovno uradno potrjeno, da se lord Eden in sir John Simon podata 24. t. m. v Berlin. V Berlinu ostaneta dva dni. Iz Londona odpotujeta z letalom. Isto sporočilo povdarja, da se bodo razgovori sukali v okviru londonskega sporazuma, ki je bil sprejet dne 3. februarja med francosko in angleško vlado.

Odločitev o obisku je padla šele včeraj in sicer v Münchenu. Hitler je k sebi povabil von Neuratha in z njim ponovno proučil ves položaj. Teh konferenc se je tudi udeležil minister dela Seldte in sicer tokrat v imenu takozvane nemške meščanske nacionalne fronte. Hitler in njegova vlada sta polagala zelo mnogo važnosti na to, kako se bo razvijala debata o beli knjigi v angleškem parlamentu. Nemško javno mnenje je pričakovalo, da bo v angleškem parlamentu vendarle več poslancev, ki bodo obsodili belo knjigo, nego se je to pokazalo pri izidu glasovanja. Tako se je sedaj ponovno dokazalo, da sodi vse angleško javno mnenje o nemškem oboroževanju Nemčiji na prav isti način kakor angleška vlada. Nemška vlada je mislila, da se bo proti beli knjigi dvignil stari sovražnik versajškega miru David Lloyd George. Toda zgodilo se je ravno obratno. Včeraj je o beli knjigi v angleški lordski zbornici govoril lord Reading, bivši podkralj v Indiji in odlični voditelj angleških liberalcev. Ta je obsodil v svojem govoru odvojeno stališče sedanjega voditelja liberalne stranke v parlamentu sira Herberta Samuela in se popolnoma pridružil stališču vlade glede nemškega oboroževanja.

Se bolj porazno pa je morala v Berlinu vplivati vest, da je v teku današnjega dneva zunanji minister sir John Simon sprejel vse tri poslanke baltiskih držav. Namenoma se je ta sestanek med baltiskimi poslaniki in angleškim zunanjim ministrom vršil isto-

časno kakor obisk poslaničkov istih treh držav pri zunanjem ministru francoske republike Lavalu. Baltске države so sporočile Parizu in Londonu, da se priključujejo kot celota vsem sklepom londonskega sporazuma, dokler se bo o njem govorilo kot o celoti. To pomeni zopet veliki udarec proti nemški tezi, ki hoče razdeliti londonski sporazum na več poglavij.

V večernih urah se izve, da je angleška vlada poslala svojemu veleposlaniku v Berlinu ponovna navodila, naj sporoči nemškemu zunanjemu ministru, da se bosta angleška državna razgovorjala v Berlinu samo tedaj, če se nemška vlada že vnaprej odloči, da vzame londonski sporazum kot celoto v vpoštevanje in razpravo.

Eden pa v Moskvo

London, 14. marca. c. Angleško zunanje ministrstvo sporoča v večernih urah, da je bil z moskovsko vlado pravkar dosežen sporazum glede razgovorov, ki se naj vršijo v Moskvi med sovjetskimi in angleškimi za-

stopniki. Nato je angleška vlada zaprosila lorda Edena, naj 28. marca, ko konča svoje razgovore v Berlinu, nadaljuje svojo pot v Moskvo. Tam bo lord Eden predvidoma ostal dva dni. Ob vrnitvi se bo ustavil v Varšavi, kjer se bo razgovarjal s predstavniki poljske republike.

Baltik za vzhodni pakt

Pariz, 14. marca. c. Zastopniki treh baltiskih držav v Parizu so obiskali zunanjega ministra Lavalu in mu sporočili v imenu svojih vlad, da želijo, da bi se pogajanja za sklenitev vzhodnega pakta z Rusijo pospešila in kmalu končala s podpisom te pogodbe. Diplomati so posebno povdarili, da jim gre v prvi vrsti za to, da se ohrani prvotna oblika vzhodnega pakta, ki predvideva medsebojno vojaško pomoč pri jamstvu za nedotakljivost meja držav podpisalce in ne samo za kakšno brezvebinsko prijateljsko pogodbo. Ta korak je poljske in nemške kroge osupnil, ker je bilo dozdaj dognano, da se samo Litva poteguje za vzhodni pakt, med tem ko sta mu Estija in Letonka bili sovražni. Tako smemo smatrati, da je na podlagi sporazuma sklenjenega v Rigi v avgustu 1935 Baltik začel nastopati sporazumom in je bil dosežen predvsem sporazum v pogledu vzhodnega pakta. Nemčiji in Poljski je ta razvoj na Baltiku neprijeten in se je nemški diplomat izrazil tukaj, da se bo sedaj tudi Baltik začel udeleževati obkroževalne politike, ki jo proti Nemčiji vodi Francija in Rusija.

Proračun podaljššan za 4 mesece

Belgrad, 14. marca. AA V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. po milosti božji in volji narodovi kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog finančnega ministra in po zaslišanju ministrskega sveta, ker je narodno skupščina razpuščena, še preden je sprejela proračun za leto 1935-36, na podlagi čl. 103 ustave sklenili in odredjajo:

da se proračun državnih izdatkov in dohodkov s finančnim zakonom za 1934-35, sprejet 28. marca 1934, podaljša za mesece april, maj, junij in julij 1935. Državni izdatki se bodo vršili v tem času v višini teh-le zneskov:

a) štiri dvanajstine kreditov, navedenih v čl. 1 pod 1 finančnega zakona za 1934-35 v skupnem znesku 2.304.784.780 Din,

b) štiri dvanajstine kreditov navedenih v čl.

»krapa razpoke in šiva luknjec. Zato trpi delo in ljudstvo s strahom gleda, kako se kopičijo nerazrešena vprašanja. V miznicah ministrov in parlamentarnih odsekov se gromadi kup raznih upravnih predlogov, ki ne morejo naprej. Tudi brezposelnost raste, tako da imamo v Španiji danes že 700.000 industrijskega delavstva brez dela. Za državni gospodarski načrt je bil lani izvoljen tehnični odsek, ki se pa ni sestel niti na eno sejo. Politična kriza se pozna tudi v gospodarskem življenju, v katerem je povsod zastoj. Kar Lerrouxa še drži je, kakor je stari ministrski predsednik sam odkrito dejal, to, da se pač nihče ne bo pulil za to, da bi nastopil našo dedščino, ker gotovo nihče ne bo imel poguma, da se loti dela, ki Španijo čaka...«

1 pod 2 finančnega zakona za 1934-35 v skupnem znesku 1.085.632.152.66 Din.

Finančni minister naj izvrši ta ukaz.

11. marca 1935 v Belgradu.

Pavle, I. r. R. Stanković, I. r. Dr. Perović, I. r. Sledje podpisi ministrov.

Vojni minister v Kragujevcu

Kragujevac, 14. marca. Davi ob 8.30 se je pripeljal v Kragujevac s avtomobilom iz Belgrada vojni minister in častni adjutant Nj. Vel. kralja armijski general Peter Živković. Odpeljal se je naravnost v vojaško-tehniški zavod. Vest o prihodu ministra se je z bliskovito naglico razširila po mestu. Obveščen o njej, je poveljnik mesta, poveljnik šumadijske divizijske oblasti, pehotni brigadni general Aleksander Stojanović odhitel iz svojega štaba v vojaško-tehniški zavod in podal ministru poročilo. Po sprejetem poročilu je minister dovolil divizijskemu poveljniku, da se je vrnil v svoj štab in nadaljeval svoje delo, ker misli to pot sam ogledati si vojaško-tehniški zavod. Nato je minister z upravnikom zavoda divizijskim generalom Milanom Jovanovićem nadaljeval ogled uprave zavoda in posameznih oddelkov, delavnic in skladišč neobdelanega in obdelanega materiala, električno centralo in druge naprave ter vojaško obrtno šolo. Minister se je zlasti zanimal, ali je izkoriščena vsa kapaciteta zavoda, in odredil, da se, če ne bi bila, zaradi splošne nezaposlenosti kakovostna popolnoma izrazi. Minister se je zanimal tudi za uradnost in delavstvo zavoda in je na dobljene podatke izrazil svoje zadovoljstvo. Nato se je minister zadovoljen vrnil nazaj v Belgrad.

Govor prometnega ministra o preosnovi naših železnic

Belgrad, 14. marca. AA. Prometni minister inž. Dimitrije Vujić je imel nocoj ob 20 po radiu tale govor:

Vlada si je stavila za svojo glavno nalogo, da organizira načrtno delo tako na gospodarskem kakor na kulturnem in na nacionalnem polju. Ima svoj državni program za vsa področja delovanja, iz česar naj se razvije enotna državna konstruktivna politika. Meni je izročen prometni resor, da to načrtno delo najprej tu izvedem in da tu obrodijo pozitivne sadove. Ze to dejstvo, da doslej nismo razpolagali s sestavljenim in doganjam načrtom za posamezna gospodarska področja, kajzazuje, da je to vprašanje težko in zvezano z mnogimi ovirami. Proti načrtnemu delu se pojavljajo zasebni interesi, ki ogrožajo pogostokrat tudi splošne interese.

Gospodarsko blagostanje prebivalstva in finančni napredek države sta nemogoča, če naši državni ne položimo temeljev novega dela in ustvarjanja. Naše gospodarstvo je zadnja leta trpelo predvsem zaradi nestalnosti in gospodarskem oziru. Grozila je nevarnost s strani fiskalne državne politike, ki je množila bremena, pretirala je nevarnost tarifnih povznanj pri naših državnih prometnih ustanovah, grozila je nevarnost raznih zakonodavnih ukrepov, da se bo boj zavro obstoječe gospodarstvo. Naš kmet je zašel med nakovalno in kladivo. Z ene strani so nanj pritiskali dolgovci, z druge strani pa so ga teple nizke cene poljskih pridelkov. Največji sloj v naši državi je bil tako rekoč odstranjen z našega konzumnega trga. Siromaštvo na deželi bi pomenilo splošno obubožanje naroda. Gospodarstvo pa je temelj našega narodnega bogastva in od tega je odvisno življenje največjega dela našega prebivalstva. V takem okolju se je rodila poslovna nezanesljivost in nevarnost splošnega obubožanja, kar je oboje bolešno odjeknilo v naši sredini.

Prometni resor je v prvi vrsti poklican, da pospeši to obnovo našega celokupnega gospodarstva. Tako razumem tudi jaz kot odgovorni minister in član kr. vlade, ki izjavo to novo gospodarsko usmeritev, svojgo nalogo. Dosedanje prometno politiko je treba usmeriti v novi prave.

Okrepitev gospodarstva, zlasti pa napredek kmetijstva, spada med glavne pogoje finančnega uspešanja samih državnih prometnih ustanov. Tega blagostanja ne morejo črpati prometne ustanove, naj si bodo njihove potniške in tarifne tarife še tako visoke, če gospodarstvo samo propada. To mora biti »credo« državnih prometne politike in samo s pomočjo take politike je mogoče računati z napredkom prometnih sredstev in z istočasnim napredkom poslovnega življenja našega prebivalstva. V gotovih trenutkih morajo prometne ustanove nastopiti tudi proti lastnim finančnim interesom, da bi moglo obditi gospodarsko delovanje iz mrtvila in pospešiti napredek tudi zaostalih krajev naše države. Brez dvoma ima življenje teh lastnih finančnih interesov svoje meje, kajti tudi gospodarstvo ni od prometa tistih koristi, če ni na tehnični višini, če promet ni varen, če ni primerno hiter, če ne ustreza, z eno besedo, če se ga ljudstvo ne more poslužiti.

Razen tega ni preprečiti dejstva, da so državna prometna sredstva, zlasti pa državne železnice najdragocenejša državna pridobitev za primer državne obrambe. Zato je treba tarifno politiko prometnih ustanov izvajati tako, da bo v skladu z vzajemno solidarnostjo med prometno upravo in z vsemi gospodarskimi činitelji v državi. Prometne ustanove morajo računati s podporo našega gospodarstva, če je to imperativna potreba, kakor mora tudi gospodarstvo pri vsem svojem delu računati s prometnimi ustanovami, če je to v interesu državne okrepitve. Vzemimo na prvem mestu tarifno politiko, ki je za množice najvažnejša. Leta 1930 smo imeli dobo blagostanja in tudi promet je bil velik. Potem je pa nastopila doba depresije. Cene poljskih pridelkov, od katerih živijo štiri petine prebivalstva, so začele naglo padati. Napočil je zastoj v poslih, to je pa pripeljalo do hude krize in nezaposlenosti. Kako se je v teh pretresih znašla naša trgovinska politika? Ko je zaradi krize kupna sila širokih množic prebivalstva začela naglo padati, je bilo popolnoma logično, da se imajo tudi tarife prilagoditi tej kupni moči železniških gostov. To je logična stvar. Tako bi počel dober gospodar. Delalo se je pa prav nasprotno. Čim bolj je kupna moč konsumentov, oziroma tistih, ki so se okoriščali z železnico, padala, toliko bolj so rasle tarife. Torej v dobi krize in splošnega pomanjkanja so rasle tarife, ki so veljale v dobi blagostanja, ko je bilo vsega, pa tudi denarja na prebitek.

Kakšne so bile posledice takšne tarifne politike? Takšne, kakor si jih je mogel vsakdo, kdor logično misli, predstavljati. Ljudje niso mogli voziti se po železnicah, zato so od njih bežali in se zatekali k drugim prometnim sredstvom, ne sicer popolnejšim, zato pa cenejšim. Zato je promet na železnicah začel padati, z njim pa tudi dohodek. Šli so tako daleč, da so železnici konkurirali ne samo popolnejši avtomobili, temveč tudi navadni kmečki vozovi, ki so vozili blago po več sto kilometrov daleč, nalašč ob železniški progi. Potniki so šli majhne razdalje peš, živo živino so pa gonili na stotine kilometrov prav tako peš, namesto, da bi jo bili natovorili na vlak. Prišli smo tako daleč, da nam je grozila nevarnost, da ostane železnica prazna, zraven tega mora pa vzdrževati ogromno armado nameščencev in delavcev.

Pa se vprašajmo, kakšno zdravilo bi imeli danes za to bolezen, kako naj zagrabimo ta problem? Ne izprašajte učenih ljudi, vprašajte rajši preostalega srednjega človeka. In namesto da bi rabili učene izjave, bo povedal preprosto in jasno: »Znižajte tarife, da se bodo množice tudi z zmanjšano kupno močjo mogle poslužiti se železnice; boste videli, da bo promet prav gotovo rasel. Če ne morete pokriti režijskih stroškov, pa zmanjšajte režijo — ravnanj se po oedeji!« To je sedanja vlada tudi storila in začelo se je znižavanje potniških tarif. In res, ne nadomda so vsi vlaki napolnili. Namesto da bi dohodki padali, vse kaže, po današnjem stanju, da bodo zrasli, saj se je število potnikov povečalo. Danes se vozijo z vlakom tudi tisti, ki so prej hodili peš.

Železnica kot najmočnejše kopno vozilo je temelj izmenjave blaga in od njene tarifne politike je odvisno, koliko intenzivnejša bo ta izmenjava. Če bo zrasla, bo tudi poraba večja in prav tako tudi proizvodnja. Vse tarife za blagovni promet, ki so zdaj prohibitivnega značaja s svojo višino, je treba znižati zaradi pridobitve novih prevozov in to se bo tudi storilo. Prav tako se ne bo dovolilo, da bi bilo to znižanje tarif vir neprimerne obogatitve za posamezna gospodarska podjetja. Naša železniška tarifna politika se bo od primera do primera postopno preuredila po gospodarskih možnostih posameznih krajev in gospodarskih panog. Tarifna politika v bodoče ne bo ovirala razvoja države ne nobene posamezne gospodarstva, temveč jo opira in vzpodbuda za dosedaj čim večjega prometa. Sprito posebnega pomena združništva, ki mu kr. vlada posveča posebno pozornost, se bo v najkrajšem času sestavila združna železniška tarifa, ki naj podpre združništvo s posebnimi tarifnimi olajšavami. V tej združni tarifi, ki jo bodo vestno in sistematično proučili, vidimo prav tako veliko možnost napredka naše

vasi in vsega njegovega dela. Upam, da bo to moje stališče nalezelo na dober odziv pri tarifnem odboru, čigar sklepe z zadnje plenarne seje pričakujejo z velikim zanimanjem, da se končno izvedejo korenite reforme blagovne tarife.

S konkurenčnim bojem je treba povsod prekiniti in doseči kar najtesnejše sodelovanje med vsemi prometnimi sredstvi. Tu mislim predvsem na avtomobile in na javni promet. Ta promet je neizmerne važnosti za državno prometno politiko in za državno obrambo, vendar je pa še neorganiziran in preživlja danes zelo hude case. Železniške uprave same so vodile ostro konkurenčno borbo proti avtomobilskemu javnemu prometu. Ni dvoma, da se je ta boj vršil v škodo obojih interesov. Tudi pri tem boju imajo nasprotja izginiti, ublažiti se in se umakniti načelnemu sodelovanju tako v skupnem interesu, kakor v interesu koristi obojega prometa. Torej imajo železnice s svojo logično tarifno politiko v prvi vrsti pripomoči k oživiljuju gospodarstva.

Prometna prevozna sredstva je treba demokratizirati, to se pravi, privajati je treba široke množice, dati jim priliko, da se z njimi okoristijo.

Cepnav imajo železnice dejansko monopol v prometu, ne bodo več izrabljale svojega izjemnega položaja, da bi ubijale druga prevozna sredstva. Nasprotno, železnice v rokah države, ki varuje kolektivne interese, imajo ustvariti sodelovanje po možnosti z vsemi prevoznimi sredstvi in njihovo medsebojno tekmovanje mora priti do izraza pri izpolnjevanju njih samih in pri tem, da ustvari za potujoče občinstvo čim večje ugodnosti, tako v potniškem kakor blagovnem prometu.

Po moji sodbi ima državna prometna politika seči tudi po tistih sredstvih, ki so zunaj prometnega resora in se nahajajo v privatni eksploataciji. Razen tega se vidi, da mora naše delovno ljudstvo dobiti s to tarifno in prometno politiko podporo za svoje ustvarjajoče delovanje in pobudo za razvoj novih produkcijskih možnosti. Ne dvomim, da bo ta politika stala prometni resor velike žrtve, zlasti na finančnem polju, kjer bodo te žrtve ogromne.

Vidimo, da finančnega ozdravljanja ni toliko pričakovati od reform, pa naj tarifno znižanje še tako poveča število potnikov in volumen prevoza. Treba je iti po drugi poti. Ta pot je temeljita preureditev železniške eksploatacije in iskanje možnosti za učinkovite prihranke z znižanjem režijskih stroškov. Ta možnost je tem nujnejša, kolikor hujša je potreba po upravnih reformah v železniški upravi. Toda še neko zlo je, ki se je ukoreninilo ne samo pri organizaciji prometnih ustanov, temveč tudi v drugih resorih, ki kakor rana načne zdravi organizem države: to je birokratizem. To je tista sila, ki odbija ljudstvo, da ne kaže zadosti zanimanja za ustanove svoje nacionalne države, tisto zlo, ki zavira eksekutivno delo in sraven tega vsako delo sploh.

To vprašanje je posebno pereče pri gospodarskih podjetjih, kakor so železnice, plovnica in pošta, ki žive od občinstva, kateremu imajo služiti. To je tisto zlo, ki se ga kraljevska vlada zaveda in je zato izdala ukrepe, da se prepreči. V vsakem namočenem in delavcu prometnih ustanov je treba videti človeka, in sicer poštenega in domoljubnega, in zato ga je treba pustiti, da svobodno dela, v okviru strogih zakonskih sankcij. Le tako se dajo izkoristiti one silne energije ogromne osebja, ki dosega v resoru prometnega ministrstva tako veliko število. Uvesti je treba nove delovne metode (in po možnosti s čim sposobnejšimi novimi ljudmi), ker bo drugače vsak poskus ostal brez uspeha, o čemer imamo že grenka izkustva. Takšne sposobne nove ljudi imamo, samo jim birokratizem ne da, da bi se razvili in da bi svojo sposobnost pokazali. Treba je, da se v bodoče pri delu uveljavi namesto programatične hierarhije hierarhija umnih sposobnosti. Ko delam po intencijah kraljevske vlade, bom v kratkem gotov z novo organizacijo uprave, ki naj ustanove prometnega ministrstva postavi na nove temelje. Ker predstavlja železnica organizem, pri katerem ni tako lahko preizkusiti nove upravne reforme, ne da bi nastala nevarnost zastoja prometa, se bodo te upravne reforme oprežno preizkušale, da se pravilni potek eksploatacije ne bo nikjer kršil. Pri teh upravnih reformah bomo gledali v prvi vrsti na to, da se po eni strani zviša odgovornost nameščencev, ki bodo zato dobili večje pravice za samostojno odločitev, po drugi strani pa se ima uprava sprostiti vseh poprejšnjih ovir in formalnosti, od katerih trpi promet.

Ne mislim, da bi bile redukcije osebja v skladu s sedanjo dobo socialne stiske in gospodarskih težav, vse dotlej, dokler se ne pokažejo ugodnejše razmere v gospodarstvu naše države.

Se eno važno vprašanje je že leta in leta nereseno v prometnem ministru. To je načrtna gradnja železniških prog. Po zedinjenju smo nasledili slabo dediščino glede železniške mreže. Razen dveh različnih tirov, normalnega in ozkega, železnice niso tvorile organizacijske celote, temveč so bile raznih sistemov, med katerimi jih je več bilo zgrajenih zoper naše interese. Vse te različne sisteme je bilo treba med seboj povezati in jih združiti z nacionalnimi središči. Razen tega je bilo mnogo krajev, kakor Sandžak, del Južne Srbije, Črna gora, Hercegovina in del Dalmacije sploh brez železnice. Te kraje je treba povezati z že obstoječo železniško mrežo in jim omogočiti, da se kulturno in gospodarsko razvijejo. Naše svobodno morje in njegovo obrežje ni bilo moči izrabiti, ker nismo mogli priti do njega, saj nismo imeli zadosti železniških zvez, posebno normalnotirnih ne. Zgradi ti moramo še enkrat toliko prog, kolikor jih že imamo, da zadostimo potrebam prebivalstva. Da pa zgradimo narodno železniško mrežo in da izpolnimo vse dane naloge, moramo imeti končni načrt prog za vsa država. Če gradimo proge posamično po razpoložljivih denarnih sredstvih, se moramo zavediti, kam bomo prišli. Če bi gradili železnice brez načrta, bi korakali v negotovost in bi napravili napake, ki se potem ne dajo več popraviti. Tako se je do danes delalo pri nas. In javnost ve, kaj smo zaradi tega vse morali prestati. Zgodovina ne bo šla mimo odgovornosti tistih, ki so ovirali delo za izvedbo splošnega državnega načrta za gradnjo železnice, na čemer ima temeljiti bodoča železniška prometna politika naše države. V kratkem bom predložil kraljevski vladi predlog o dolocitvi takšnega splošnega načrta o gradnji železnice. Evo, to so v glavnem vprašanja, ki jih ima urediti prometno ministristvo.

Naša trgovska mornarica takisto predstavlja veliko skrb prometnega resora. Priznati moram, da je trgovinska mornarica naše države ros v težkem položaju. Vse trgovinske mornarice vsega sveta preživljajo svojo najtežjo dobo. Njihove vlade žrtvujejo velika sredstva zanje, pa vendar dan z dnem opažamo, da leži na stotisoče ton neizkoriščenih in brez dela. Zadosti je, če povemo, da je mednarodna trgovina padla na tretlino listega obsega, ki ga je imela leta 1929, pa bomo razumeli vzroke tega neugodnega stanja trgovskega pomorstva. Vsi poskusi povečanja pomorskega prometa so se izjalovili. Toda vlije vsemu temu je naša imperativna dolžnost, da neprestano mislimo na naše morje, na našo trgovinsko mornarico, ki mora biti

Po zmagi nad Venizelosom

Obnova Grčije

Caldarisov program

Belgrad, 14. marca.

Grške revolucije je konec. Potem ko je minulo navdušenje, s katerim so Atenčani, ki so po veliki večini na strani vlade, sprejeli z godbo, zastavami in Zito-klici zmagovitega generala Kondilisa, se je začelo po vsej Grčiji zopet normalno življenje, tako, da se na zunaj niti ne pozna, da je divjala po državi več ko en teden državljanska vojna. Plovba po morju je vzpostavljena in vsi morski svetilniki, ki so bili doslej pogašeni, zopet delujejo. Tudi zračne proge mednarodnih letalskih družb so zopet proste.

Za pollačilev vstaje je šlo 20% vsega proračuna

Glavno vprašanje, ki se sedaj v Grčiji razpravlja, je, kako se bo razvijala po pollačilni venizelistične vstaje notranja politika. Finančnega ministra in gospodarske kroge pa seveda skrbi, kakšno dejansko škodo je povzročila vstaja grškim financam. Neverjetnim številkam, ki krožijo med širokim občinstvom, seveda ne gre vera. Borzni krogi, ki so o tem najbolj zanesljivo informirani, menijo, da je morala vlada, da pollači punt, potrošiti najmanj 20% vsega državnega proračuna. Zaradi tega je grški državni proračun, ki so ga z velikimi težavami bili pravkar uravnovesili, zopet pasiven, in tako bo stroške revolucije nosil seveda grški državljan, ki bo moral plačati nove in višje takse. Materialna škoda znaša kakšnih 25 hiš v Kavali, ki so bile od topovskih krogel poškodovane; škodo trpijo tudi založništva in tiskarne, ker je vlada ustavila skoraj polovico vseh grških listov, ker so prinašali tendenčna poročila; največja škoda, ki gre v milijarde drahov, pa je bila prizadeta trgovini, predvsem pomorski plovbi.

Kazenski odredbe proti venizelistom

Kar se tiče politične likvidacije revolucije, predstavlja veliko težji problem. Zaenkrat delujejo vojaška sodišča, posebno v Atenah, Solunu in v Kani na Kreti. Generali, oziroma predsedniki teh sodišč bodo seveda izrekli celo vrsto smrtnih obsodb, toda že zdaj delujejo vplivni krogi na to, naj bi predsednik republike Zaimis vse, ki bodo na smrt obsojeni, pomilostil. Glavni kolovodje vstaje so itak pobegnili v inozemstvo. Ječe in koncentracijski tabori so polni, seveda pa aretiranci predstavljajo najmanjše delo vseh, ki so s sedanjo vlado nezadovoljni. To nezadovoljstvo bo še pomnoženo, ko se bo začelo čiščenje med uradnistvom, ki je za tri mesece izgubilo stalnost. Opušeni bodo seveda samo pomnožili število brezposelnih, ki jih je itak že danes več ko preveč. Tudi razpust republikanskih društev ne more pollačiti venizelističnega duha, ki ima svoje korenine predvsem v inteligenčnih krogih in v emigriranih iz Male Azije ter v onem tradicionalnem liberalizmu, ki je bil miselnost onih, kateri so začeli pred stoletji gibanje za osvoboditev in neodvisnost Grkov. Močno ukoreninjen je venizelizem tudi v armadi, predvsem v mornarici.

Pozitivna borba proti revolucionarnemu duhu

Borba proti revoluciji bo morala torej imeti predvsem pozitiven, ustvarjalni značaj. Treba je izboljšati grške finance in dvigniti gospodarsko življenje države iz mrtvila. Važno je v taki teželi, kakor je Grčija, ki je močno inficirana od komunizma, da se najde delo brezposelnemu proletariatu in kmečki siromaščini. Konservativne tendence, ki so spravile pred tremi leti na vrh vlado Caldaris in ki se opirajo v prvi vrsti na starogrško kmečko prebivalstvo, se ne smejo izdejstvovati v smislu socialne reakcije, marveč v smeri okrepitve nacionalnega čuvstva na osnovi krepkega kmečkega in obrtniškega stanu ter zadovoljnega delavstva. Caldaris je sicer mož za tako temeljito reformo, toda treba bo, da pozitivne ideje zajamejo vodilno inteligenco.

Ustavna reforma v smislu avtoritarne vlade

Zaenkrat se snuje ustavna reforma, ki gre začuda v prvi vrsti za tem, da se odpravi senat. To zaradi tega, ker senat v Grčiji ni kakor v drugih deželah sedež konservativnih tendenc, ampak obstoja v veliki večini iz moči dobe starega liberalizma, po osebljenega v Venizelosu. To se more seveda ustavnim potom doseči le po novih volitvah, ki bodo pod

Šahovski turnir v Moskvi

Botvink in Flohr enaka — Lasker tretji — Capablanca četrti

Moskva, 14. marca. Danes je bilo odigrano zadnje kolo moskovskega šahovskega turnirja. Iz 18. kola moramo popraviti rezultat partije Bogatirčuk-Lisicin, v kateri je zmagal Bogatirčuk in ne obratno. — V današnjem kolu so bile najvažnejše partije Flohr-Alatorcev, Rabinovič-Botvink in Lasker-Pirc. Izid teh partij je bil odločen za razdelitev prvih treh mest. Lasker je z močno igro prisilil jugoslovanskega championa, kot nazivajo Rusi Pirc, da se je udal. S tem je Lasker dosegel vse, kar je mogel in njegov placement je bil odvisen samo še od Flohrove in Botvinkove partije. Botvink in Flohr sta svoji partiji remizirala in tako dosegla enako število točk, pol točke pred Laskerjem. Za četrto mesto je imel najboljšo izgledo Capablanca, ki je igral daseg z Löwenfischem. Capablanca je zmagal in tako dosegel četrto mesto in obenem pomagal na peto mesto Spielmannu, ki je v današnjem kolu proti nevarnemu Rjumu dosegel remis. Löwenfisch, ki je imel dolgo zelo lepe izgleda, je bil tako potisnjen na šesto mesto. Ostale partije so končale s sledečim rezultatom: Romanovski je premagal gdeno Menčikovo, partiji Lilienthal-Goglidze in Bogatirčuk-Rogozin sta končali neodločno. Partiji Kan-

za vsako ceno obvarovana in jo moramo rešiti iz sedanjih težkih in nevarnosti. Upoštevati je treba to, da postaja naša država iz dneva v dan čedalje privlačnejše središče tujskega prometa; nov razlog, da se domači trgovinski mornarici omogoči življenje z vsemi možnimi žrtvami. Kot resorni minister prometa sem točen tolnaž intencij kraljevske vlade, če posebno poudarim, da je v mojem resoru problem domače trgovinske mornarice eden najvažnejših, ki mu posvečam največjo pozornost, in da bo naše prizadevanje za olajšanje njenega položaja in njenega napredka brez dvoma obrodilo najlepše sadove.

Tisto, kar sem omenil glede splošnih reform v železniški upravi, velja po večini tudi za postno

vtisom revolucije, katero velika večina miroljubnega grškega prebivalstva obsoja, gotovo izpadle za vlado ugodno. Spremembo ustave bo potem izglasovala ustavodajna skupščina. Ta skupščina bi imela glasovati tudi o novih ali spremenjenih členih ustave, ki gredo za tem, da se razširi oblast predsednika republike, predvsem pa predsednika vlade in izvršilne oblasti sploh.

Bojazen tistih, ki menijo, da bi utegnili vlada, v kateri sedi sedaj tudi še monarhistov, general Metaxas, delati za odpravo republike, zaenkrat ni utemeljena, ker je Caldaris odločno proti taki restavraciji, na katero ljudstvo ni pripravljeno in katera bi razdražila inteligenco in le okrepila venizelizem. Tudi bi vprašanje, ali naj se pokliče na prestol stara dinastija ali pa naj se poveri vodstvo grške države novi dinastiji, vrglo deželo v nove notranje homatije.

Venizelos interniran na italijanskem otoku Skarpanto

Vstaško brodogoj se z največjo grško vojno ladjo »Georgios Averov« nahaja sedaj polnoštevilo v arsenalu v Salaminu. Manjka samo še podmornica »Jasone«, ki v luki otoka Patmos čaka na to, da jo prevzamejo vladni častniki, oziroma strojniki, da jo povedejo v Atene. »Georgios Averov« je bil izkrcal, preden se je predal, Venizelosu in njegovo ženo ter kakih sto njegovih pristašev na otoku Kazos, ki pripada Italiji. Venizelos in njegovi prijatelji so se zatekli najprej v grški samostan na rtu Avlaki. Italijanska vlada je sedaj vse begunce z Venizelosom vred internirala na otoku Skarpanto v barakah, ki jih je bila italijanska vlada nedavno zgradila v svoje vojaške namene. Od teh begunccev se je poveljnik podmornice »Jason« sam obstrčil in se nahaja hudo ranjen v bolnišnici na Rhodosu.

Kamenos v Karlovem

Poveljnik vstaške armade v Macedoniji, general Kamenos, se nahaja v Sofiji. Stirje njegovi častniki niso mogli prekorati bolgarske meje, ampak so bili od Grkov aretirani. Med njimi se nahaja blagajnik IV. solunskega armadnega zbora, kateri je imel pri sebi 80 milijonov drahov. General Kamenos in njegovi prijatelji pa niso imeli pri sebi velikega denarja, ampak samo par tisoč drahov v papirju in 5000 drahov v kovini, ki so baje njihova osebna last. Kamenosa in njegove častnike bodo internirali v Karlovem.

Kako se je stvar začela

Zdaj so se izvedele tudi podrobnosti, kako se je Venizelosov puč v Atenah začel. V petek, 1. marca, se je grški mornariški minister podal v arsenal v Salaminu, kjer je ostal tudi na kosilu. Minister je namreč slutil, da se nekaj pripravlja, in je zapovedal, da se morajo vse vojne ladje zbrati v salaminski luki ter izkrcati vse puške in vso strelivo. Toda častniki in moštvo niso ubogali, ampak so čakali na admiral Demestikasa, ki je bil pred nekaj meseci postavljen zaradi svojega sumljivega političnega mišljenja na razpoložanje. Demestikas se je na avtomobilu pripeljal iz Aten okoli 18.30, ko je bil mornariški minister arsenal že zapustil. Vkrca se je na »Georgios Averov«, kjer je potem dal ukaz vsemu brodogoju, da odplove proti Kreti.

Istočasno so poskušili venizelistični častniki pobuniti gardni bataljon evzonov in pa vojaško akademijo, to se tako zvane euelpide, to je akademike, vendar pa se to ni posrečilo in na griču Likabetos, ki leži nasproti Akropolisu, so se oglasili topovi, ki so dali atenski posadki znamenje, da bodi v pripravljenosti.

Angleški ukor

Atene, 14. marca. c. Angleška vlada je zaprosila italijan vlado v Rimu, naj poskrbi za to, da Venizelos ne bo rovaril z otoka Rhodosa proti vladi v Atenah. Italijanska vlada je že odgovorila, da bo premostila Venizelosa v notranjost otoka Rhodosa, kjer bo pod stalnim nadzorstvom. Istočasno pa sporoča italijanska vlada grški vladi, da je Venizelos že izrazil željo, da bi odpotoval v inozemstvo, in sicer misli iti na zelo dolgo študijsko potovanje na Japonsko.

Angleški poslanik je danes obiskal predsednika vlade Caldaris in mu v imenu angleške vlade čestital k uspehu. Poslanik je izjavil, da Anglija iskreno želi, da bi se zopet povrnil red in mir v ta del Evrope.

Stahlberg in Chover. Lisicin pa še nista bili doigrani.

Končni rezultat je razen dveh prekinjenih partij sledeč: Botvink in Flohr 13 točk, dr. Lasker 12 in pol, Capablanca 12, Spielmann 11, Löwenfisch 10 in pol, Lilienthal, Rogozin in Romanovski 10, Kan 9 in pol (1), Alatorcev, Goglidze, Rabinovič in Rjumin 9 in pol. Lisicin 8 in pol (1), Stahlberg 8 (1), Bogatirčuk 8, Pirc 7 in pol, Chover 5 (1), Menčikova 1 in pol. — Za dober placement pride v poštov se Kan, če partijo s Stahlbergom dobi.

★

Govor kmetijskega ministra

Belgrad, 14. marc. m. V soboto, dne 16. t. m., bo ob 8 zvečer govoril po radiu kmetijski minister Janković.

Telef. štev. splošne bolnišnice

Ljubljana, 14. marca. AA. Dosedanji telef. štev. 2030 in 2230 državne bolnišnice se od 16. t. m. naprej spremenijo v 3581 in 3582. Na novo pa dobi bolnišnica še štev. 35-83 in 35-84.

Dunajska vremenska napoved: Nobenih bistvenih sprememb. Zjutraj mraz, čez dan pa milo vreme.

brzojavno-telefonsko službo. Pri tej službi je ostalo odprto važno vprašanje za naše državno in narodno življenje. To je vprašanje radijskih postaj. Naša država razpolaga z nenavadno slabimi postajami. Na tem polju je najhujša na poslednjem mestu. Toda vse sosednje države že razpolagajo z močnimi postajami. Čeprav je problem povečanja radijskih postaj v naši državi in postavitvi relaiskih postaj prišel na dnevni red že pred nekaj leti, sem ga našel še zmerom v proučevanju. Mislim, da je za to prometno sredstvo še čas, da pride iz faze proučevanja k delu. Globoko sem prepričan, da bo to vprašanje v najkrajšem času prišlo v dnevnega reda, in sicer na način, da bo naša država dobila močne postaje in potrebno število relaiskih postaj.